

Extended Abstract

DOI: 10.22099/JCLS.2025.51496.2066

A Comparative Study of the Childish Tone in the Persian and Arabic Dubbings of the Animated Film *The Boss Baby*

Abdulbasit Arab Yusefabadi*

Moslem Fatollahi

Introduction

The tone in children's films should be simple, based on standard language, following standard grammar. It should also have a descriptive and dynamic style, using mostly simple sentences and clear verbs to make it easy for the child to understand. If the tone of dubbed films, the selected words and their combinations, are not comprehensible to the child, the film translator's goal of forming an effective communication will definitely not be achieved. The problem seen in the Persian and Arabic dubbings of the animated film *The Boss Baby* is that the translation team has reduced the possibility of communicating with the Persian and Arabic children by using words and grammatical structures that are different from the childish tone. This feature motivated us to examine the childish tone in the Arabic and Persian dubbings of this animated film and to answer the following questions:

- Considering the adult theme of the animated film *The Boss Baby*, to what extent are the tone of the original film and its Persian and Arabic dubbings in line with the childish tone?
- Which of the Persian and Arabic dubbings of the animation has a more childish tone?

* Assistant Prof of Arabic Language and Literature, University of Zabol, Zabol, Iran. (Corresponding Author)
arabighalam@yahoo.com

Article Info: Received: 2024-11-28, **Accepted:** 2025-05-03

COPYRIGHTS ©2025 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY-NC 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the Original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publisher.

Methodology, Purpose and Literature Review

Due to the wide availability of the animated film *The Boss Baby* in the form of animated series in consecutive years, in this study, its first season including 12 episodes was selected with a purposeful sampling method due to the high number of difficult vocabulary, themes, and grammatical structures in this season. The aim of the study was to explore the characteristics of childish tone in the Arabic and Persian translations of the animated film *The Boss Baby*. For this reason, in the first step, the Arabic and Persian texts of the 12 episodes of the first season of the series were explored, and words or phrases that were thought not falling within the defined framework of childish tone were recorded in separate tables and categorized based on criteria such as simplicity of themes, simplicity of words, simplicity of grammatical combinations and structures, speech patterns, tendency to repetitive verbal patterns, attention to verbal games, and dominance of form over content in linguistic communication (Imam, 2014, p. 110). Finally, the data from both dubbings were compared and the results were summarized based on analogy.

Discussion

The study of the tone of *The Boss Baby* indicated that the original version of the animation did not follow the childish tone in many parts, and the most important features violated in the animation tone include violating the simplicity of the themes, violating the simplicity of the vocabulary, violating the simplicity of the grammatical combinations and structures, and violating the principles of speech language. The Persian and Arabic dubbing teams also followed the English original due to technical limitations in matching the text with the image and the mimics of the characters of the story, and in many parts, their tone was beyond the children's understanding. These findings confirm the view of Ghorashi and Aminzadeh (2012), who examined the concept of readability in the translation of children's literature and concluded that choosing vocabulary and structures appropriate to the child's age is very crucial and has a great impact on the readability of children's literature.

The findings of the current study are also in line with the results of Mahdavi Ara and Izy (2019), who showed that the translator faced challenges in translating *The Legends of Al-Nahlat al-Khudra*, such as cultural and linguistic differences between Arabic and Persian, lack of connection between text and image, and neglect of the educational and training goals inherent in the original stories. It seems that the translators of the series *The Boss Baby* have also failed to overcome the linguistic and cultural challenges and to provide a dubbing that is appropriate for the understanding of Iranian children.

Conclusion

The results of the present study confirm the importance of the findings of Minutella (2020). By examining the complexities of dubbing children's animation, he showed that various actors and factors are involved in

this complex process, and multiple texts are created, transmitted, and rewritten for various reasons until the final dubbed version is ready and released in theaters and reaches the target audience. This process includes the stages of post-production, distribution, and localization of dubbed products. It seems that the lack of full implementation of these stages has led to the current weaknesses in the Arabic and Persian dubbings of the animated film *The Boss Baby*.

The findings of this study will be useful for dubbing activists and audiovisual translation instructors, familiarizing them with the weaknesses in the dubbing of Iranian animations and reminding them of the limitations and subtleties of using linguistic features in dubbing children's animated films.

Given the scope of the current research, which has focused on the Persian and Arabic dubbings of the animated film *The Boss Baby*, future researchers are advised to examine the challenges of recreating the language and the tone of children in other seasons of this animation and other similar series. Conducting more research in this field will greatly help deepen the results of the current study.

Keywords: translation, animation, dubbing, *The Boss Baby*, childish tone

References:

- Arab Torbati, N., Khosh-saligheh, M., & Pour-khalegi Chatroudi, M. (2018). Publication of translated children's literature: The current state, challenges and selection factors. *Journal of Children's Literature Studies*, 9(1), 91–112. <https://doi.org/10.22099/jcls.2017.4061> [in Persian]
- Biber, D., Gray, B., Staples, S., & Egbert, J. (2020). Investigating grammatical complexity in L2 English writing research: Linguistic description versus predictive measurement. *Journal of English for Academic Purposes*, 46, 1–22. <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2020.100869>
- Cometa, M. S., & Eson, M. E. (1978). Logical operations and metaphor interpretation: A Piagetian model. *Child Development*, 49(2), 649–659. <https://doi.org/10.2307/1128230>
- Dahbashi Sharif, F., & Mirafzali, F. (2019). Study of different types of humor and their dubbing in *Zootopia* animation regarding Martinez-Sierra model. *Quarterly Scientific Journal of Audio-Visual Media*, 13(29), 209–225. <https://doi.org/10.22085/javm.2019.88993> [in Persian]
- El Abed, M., & Yazbeck, M. (2025). Subtitling versus dubbing in animated films: Cognitive and evaluative reception in young children. *Cogent Arts & Humanities*, 12(1). <https://doi.org/10.1080/23311983.2025.2474870>
- Emam, A. (2014). Translating children's literature into Persian: The challenge of tone. *Journal of Language and Translation Studies*, 47(1), 105–122. <https://sid.ir/paper/187535/en> [in Persian]
- Gharaei, Z., & Shabangiz, S. (2023). A cultural approach to identity in translating young adult literature: The case of *The Sun Is Also a Star*. *Journal of Children's Literature Studies*, 13(2), 245–272. <https://doi.org/10.22099/jcls.2021.40616.1878> [in Persian]

- Ghorashi, M. H., & Aminzadeh, S. (2012). Text readability in translating children's literature and its evaluation. *Journal of Children's Literature Studies*, 3(2), 75–90.
<https://doi.org/10.22099/jcls.2012.550> [in Persian]
- Hejazi, N., & Hamidi, S. (2019). Dubbing humor into Persian: The case of *The Incredibles 2*. *Language and Translation Studies*, 52(1), 159–189. [in Persian]
- Hejazi Farahani, B. (2002). *Child and adolescent literature: Features and aspects* (Vol. 5). Tehran: Roshangaran and Women Studies. [in Persian]
- Khani, Z. (2008). Children's literature in Algeria: A study of its forms and patterns between classical and colloquial Arabic (PhD thesis). Abu Bakr Belkaid University. [in Arabic]
- Khatami, A., Jalali, M., & Hasan, Y. (2023). A comparative study of the theoretical foundations of children and adolescents' literature (Based on three Persian and Arabic academic books). *Persian Language Studies*, 14, 21–38. <https://doi.org/10.22034/jmzf.2024.427873.1169> [in Persian]
- Lathy, G. (2010). *The role of translator in children's literature: Invisible storytellers*. Routledge.
- Lozano, J. (2017). Bringing all the senses into play: The dubbing of animated films for children. *Revue De Traduction*, 30(1), 99–115.
- Mahdavi Ara, M., & Izy, A. (2020). Necessities of translating kids' and teenagers' literature: Visual and technical aspects (A comparative and case study of the translation of the collection *The Legends of Al-Nahlat al-Khudra*). *Iranian Children's Literature Studies*, 10(2), 129–150.
<https://sid.ir/paper/390680/en> [in Persian]
- Mahdavi Ara, M., & Nouri Keyzghani, S. M. (2022). A study of functions of Skopos theory in translation of children's and adolescents' literature: A case study of Persian translations of *Animal Stories in Quran* by Ahmad Behjat. *Journal of Children's Literature Studies*, 13(1), 265–288.
<https://doi.org/10.22099/jcls.2021.38841.1831> [in Persian]
- Minutella, V. (2020). Dubbing animated films: A complex collaborative process. In *(Re)Creating language identities in animated films: Dubbing linguistic variation* (pp. 19–73).
- Oittinen, R. (2000). *Translating for children*. Garland Publishing.
- Parvan, H., & Bagher Nasabadi, N. (2009). Interaction in translation of films: A thought over film translation, with a focus on translation from German to Persian. *Research in Contemporary World Literature*, 14(52), 35–48. https://jor.ut.ac.ir/article_19589.html?lang=en [in Persian]
- Rastegar Moghaddam Tafti, M. R. (2019). Investigating the components of subtitle translation training in the Iranian academic environment (PhD thesis). Ferdowsi University of Mashhad. [in Persian]
- Sadeghi, S. (2014). Evaluation of metaphoric language development in Persian-speaking children: A comparative study. *Language Science*, 1(1), 145–167. <https://doi.org/10.22054/lis.2014.31> [in Persian]

- Sahabi Rasekh, S. (2002). Children's reading. *Journal of Research in Children and Adolescent Literature*, 24, 90. [in Persian]
- Sedghian, Z., & Shahverdiani, N. (2015). An evaluation model for audiovisual translation referring to Dussart model and examining its practical function in dubbed movies in Iran. *Research in Contemporary World Literature*, 20(2), 295–315. <https://doi.org/10.22059/jor.2015.57087> [in Persian]
- Siegler, R. S., & Alibali, M. W. (2008). *Children's thinking* (K. Kharrazi, Trans.). Tehran: Jihad Daneshgahi. [in Persian]
- Wang, B., Zou, D., & Wu, Y. (2024). What to translate and how to translate in audio description: A case study of the Oscar-winning animated film *Feast*. *Media Practice and Education*, 26(4), 1–17. <https://doi.org/10.1080/25741136.2024.2347051>
- Yanti, N. (2022). Multimodality in audio visual translation of children's animated films. *KnE Social Sciences*, 7(10), 279–287. <https://doi.org/10.18502/kss.v7i10.11296>

بررسی تطبیقی لحن کودکانه در دوبله‌ی فارسی و عربی انیمیشن «بچه رئیس»

عبدالباسط عرب یوسف آبادی*

مسلم فتح‌اللهی**

چکیده

در حوزه‌ی فیلم و انیمیشن، محصول‌های تولیدشده برای کودکان به‌دلیل فاصله‌ی سنی میان کودک و مترجم یا نویسنده‌ی بزرگ‌سال ضعف‌هایی دارند؛ زیرا تصمیم‌های نویسنده، مترجم و گروه دوبله با ذائقه‌ی شاد و جسورانه‌ی کودک در کشف دنیای اطراف، متفاوت است. اگر لحن فیلم‌های دوبله‌شده، واژگان گزینش‌شده و ترکیب آن‌ها برای کودک درک‌پذیر نباشد، به‌طور قطع هدف مترجم فیلم‌نامه‌ی کودک از شکل‌گیری ارتباط اثرگذار برآورده نخواهد شد. مسأله‌ای که در برخی قسمت‌های دوبله‌ی فارسی و عربی انیمیشن «بچه‌رئیس؛ الطفل الزعیم» رعایت نشده است. به‌طوری که گروه ترجمه با به‌کارگیری واژه‌ها و ساختارهای دستوری متفاوت با لحن گفتارگونه‌ی کودک، امکان ارتباط با کودک فارسی‌زبان و عرب‌زبان را کم کرده است. وجود این ویژگی پژوهشگران را بر آن داشت تا به بررسی تطبیقی لحن کودکانه در دوبله‌های فارسی و عربی آن بپردازند. نتایج نشان می‌دهد که در هر دو دوبله به‌دلیل پیروی از اصل انگلیسی انیمیشن، لحن کودکانه رعایت نشده است و گاهی واژگان، تعابیر، ترکیب‌ها و ساختارهای دستوری خارج از فهم کودک استفاده شده است؛ با این تفاوت که لحن دوبله‌ی عربی در مقایسه با فارسی، کودکانه‌تر است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که ترجمه‌ی انیمیشن برای کودکان نیازمند ساده‌سازی مضامین انتزاعی و دشوار همچون استعاره‌ها و کنایه‌ها، ساده‌سازی واژگان دشوار مانند واژگان رسمی و کهنه و کوتاه‌سازی ساختارهای دستوری دشوار مانند بندهای معترضه و ترکیبات وصفی و اضافی طولانی است. تحقق این امر نیازمند انجام پژوهش‌های مخاطب‌محور بر پایه‌ی دریافت فرآورده است.

واژه‌های کلیدی: ترجمه، انیمیشن، دوبله، بچه‌رئیس، لحن کودکانه.

* استادیار زبان و ادبیات عربی دانشگاه زابل، زابل، ایران. arabighalam@yahoo.com

** استادیار زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه زابل، زابل، ایران. m.fatollahi@uoz.ac.ir (نویسنده‌ی مسئول)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۸/۷، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۲/۱۳

۱. مقدمه

ادبیات کودک در ایران و کشورهای عربی در سال‌های اخیر روبه‌رشد بوده و تنوع زیادی یافته است. نویسندگان و هنرمندان جدید، آثار متنوعی در زمینه‌ی داستان‌های کودکانه، شعر و کتاب‌های آموزشی خلق کرده‌اند که به موضوع‌های مختلفی از جمله هویت، فرهنگ و مسائل اجتماعی می‌پردازد. نقد ادبیات کودک در این کشورها در مقایسه با ادبیات بزرگسال، تاریخ کوتاه‌تری دارد. با این حال، در دهه‌های اخیر نقد این نوع ادبیات توجه بیشتری را به خود جلب کرده است. برخی از منتقدان و نویسندگان به بررسی آثار و تحلیل مسائل اجتماعی، فرهنگی و روان‌شناختی در حیطه‌ی ادبیات کودک پرداخته‌اند. به دلیل اهمیت آشنایی کودکان با جهان‌بینی‌ها و فرهنگ‌های مختلف، ترجمه‌ی آثار کودک و نوجوان همواره از رونق خاصی برخوردار بوده است؛ بنابراین ادبیات، فرهنگ، تاریخ و جهان‌بینی سایر ملت‌ها در قالب ترجمه به کودکان ارائه می‌شود. آشکار است که ترجمه‌ی آثار کودکانه با توجه به جایگاهی که در تعامل و ارتباط دارد، در میان اقوام و زبان‌های مختلف نقش مهم و تأثیرگذاری دارد. با این حال، هیچ تعادلی در این تعامل وجود ندارد، به عنوان مثال در ایران و کشورهای عربی بیشترین حجم ترجمه‌ی آثار کودکانه از انگلیسی به فارسی و عربی است؛ اما میزان ترجمه‌ی آثار ادبی این کشورها به زبان انگلیسی بسیار اندک است (رک. خاتمی و همکاران، ۱۴۰۲: ۲۱).

محصول‌های سینمایی و انیمیشنی کودکانه بیشتر به دلیل تطابق نداشتن ذائقه‌ی شاداب و کنجکاو کودکان با دیدگاه بزرگسالان نویسنده، مترجم و دوبلور، کیفیت مطلوبی ندارند. این تفاوت در درک و تجربه‌ی دنیا، به تصمیم‌گیری‌هایی می‌انجامد که با روحیه‌ی کودکانه همخوانی ندارد و از جذابیت اثر می‌کاهد. زمانی محتوای فیلم دوبله‌شده به کودک به درستی منتقل می‌شود که کودک بتواند با فیلم ارتباط برقرار کند. یکی از عناصری که تفاوت فیلم کودک و بزرگسال را نشان می‌دهد، عنصر لحن است. لحن فیلم کودک سؤال‌های فراوانی را به ذهن متبادر می‌کند؛ مثل: آیا لحنی است که کودک آن را استفاده می‌کند یا لحنی که کودک آن را می‌فهمد؟ آیا این لحن ویژگی‌های خاصی نسبت به لحن بزرگسال دارد؟ به نظر می‌رسد که لحن فیلم کودک باید ساده و براساس زبان معیار و پیرو دستور زبان رسمی باشد. همچنین باید سبکی توصیفی و پویا داشته باشد و در آن بیشتر جمله‌ها ساده باشد و از افعال معلوم استفاده شود تا درک آن برای کودک آسان باشد. اگر لحن فیلم‌های دوبله‌شده، واژگان گزینش‌شده و ترکیبات آن برای کودک درک‌پذیر نباشد، به طور قطع هدف مترجم فیلم‌نامه‌ی کودک از شکل‌گیری ارتباط اثرگذار، برآورده نخواهد شد. مسأله‌ای که در دوبله‌ی فارسی و عربی انیمیشن «بچه‌رئیس؛ الطفل الزعیم» به چشم می‌خورد این است که گروه ترجمه‌ی فیلم‌نامه با به‌کارگیری واژه‌ها و ساختارهای دستوری متفاوت با لحن گفتارگونه‌ی کودک، امکان ارتباط با کودک فارسی و عربی را کم کرده است. این ویژگی، نگارندگان مقاله‌ی حاضر را بر آن داشت تا لحن کودکانه را در دوبله‌ی عربی و فارسی این انیمیشن بررسی کنند و در این راستا به پرسش‌های زیر پاسخ دهند:

- با توجه به درون‌مایه‌ی بزرگسال انیمیشن بچه‌رئیس، لحن متن اصلی و دوبله‌های فارسی و عربی آن تا چه میزان در راستای لحن کودکانه طرح‌ریزی شده است؟

- کدام یک از دوبله‌های فارسی و عربی انیمیشن یادشده، لحنی کودکانه‌تر دارد؟

۲. پیشینه‌ی پژوهش

در تعریف ادبیات کودک آورده‌اند که این ادبیات با وجود اشتراک‌های زیبایی‌شناختی با ادبیات بزرگسالان، ویژگی‌های منحصربه‌فردی دارد: تطابق با زبان کودک، کمک به رشد شخصیت او و بهره‌گیری از تصاویر برای ساده‌سازی درک متن (رک. قرشی و امین‌زاده، ۱۳۹۱: ۷۷). ادبیات کودک به معنای عام به مفهوم ارائه‌ی نتایج عقلی داستان‌های کودکانه است که در قالب قوانین آموزشی و مطالعه‌ی آزاد جمع‌آوری شده است (رک. خوانی، ۲۰۰۸: ۴). ادبیات کودک دربردارنده‌ی پیام بسیار زیبایی است که در خود کودک لذت هنری ایجاد می‌کند. هدف از ادبیات کودک، ساختن انسان و جامعه است (رک. حجازی، ۱۳۸۱: ۱۸). بزرگسالان به‌عنوان پدیدآورندگان ادبیات کودک، بینش خود را با کودکان و دوران کودکی پیوند می‌دهند؛ زیرا «تصورهای دوران کودکی مان در تمام فعالیت‌هایمان به‌عنوان بزرگسال و در تمام آثار خلق‌شده برای کودکان منعکس می‌شود. هنگام نوشتن، تصویرگری یا ترجمه برای کودک، درست بر اساس تصویری که از دوران کودکی داریم عمل می‌کنیم» (Oittinen, 2000: 53). عامل مهم دیگر در ترجمه برای کودکان، مسأله‌ی تفکر و دیدگاه مترجم است. گارنر معتقد است افزون‌بر اینکه مترجم کودک باید تسلط کامل بر ژرفای زبان داشته باشد، باید فردی خردمند و نازک‌طبع باشد و شوخی و بازی از ملزومات اولیه‌ی او باشد (رک. Lathy, 2010: 204).

درباره‌ی ترجمه‌ی ادبیات کودک پژوهش‌های بسیاری انجام شده است. برخی از این مطالعه‌ها در دیگر کشورها بوده است. برای نمونه، لوزانو^۱ (۲۰۱۷) بر اساس طبقه‌بندی کدهای نشانه‌شناختی اصلی و ویژگی‌های این ژانر سینمایی، چارچوبی برای درک تأثیرهای حسی در نسخه‌های دوبله‌شده ارائه کرد تا دریابد آیا اصلاح‌های آگاهانه برای تطبیق محتوای فیلم‌ها با توانایی درک کودکان انجام شده است یا خیر. لوزانو با ارائه‌ی مثال‌های گویا از فیلم‌های انیمیشن آمریکایی دوبله‌شده به زبان اسپانیایی، روش‌ها و تکنیک‌هایی را که در حال حاضر در فیلم‌های انیمیشن دوبله‌شده برای کودکان به‌کار گرفته می‌شوند، نشان داد این روش‌ها به درک بهتر کودکان از محتوای انیمیشن کمک می‌کنند.

یانتی^۲ (۲۰۲۲) با بررسی مقوله‌ی چندوجهی بودن در ترجمه‌ی انیمیشن‌های دوبله‌شده برای کودکان نشان داد عناصر چندوجهی بسیاری همچون عناصر بصری، صوتی، فضایی، اشاره‌ای و زبانی در انیمیشن‌ها به‌کار می‌رود. زیرنویس‌ها همیشه با بافت داستان و عناصر چندوجهی مرتبط نبودند. این به‌دلیل مشکل‌های زیاد ترجمه‌ی فیلم‌های انیمیشن کودکان همچون ارجاع‌های کودکانه، تصویرسازی فانتزی، لحن شوخی و نمونه‌های بسیار دیگر است.

العابد^۳ و یازبک^۴ (۲۰۲۵) نیز در مطالعه‌ی کیفی، دریافت شناختی و ارزیابی کودکان خردسال هنگام تماشای نسخه‌ی دوبله‌شده و نسخه‌ی زیرنویس‌شده‌ی یک اثر انیمیشن را بررسی کردند. آن‌ها از مجموعه‌ی سؤال‌هایی که مستقیماً به دریافت این دو نوع ترجمه مربوط بود، بهره گرفتند. نتایج نشان داد که کودکان از هر دو نسخه‌ی فیلم با زیرنویس و دوبله، استقبال کردند و از تماشای هر دو به یک میزان لذت می‌بردند.

شماری از پژوهش‌های مرتبط نیز در ایران انجام شده‌اند. معاذاللهی (۱۳۹۰) تفاوت‌های بین ادبیات کودکان و بزرگسالان را از منظر روش‌های ترجمه بررسی و رویکردهای ترجمه‌ی اسامی خاص شخصیت‌ها در ادبیات کودک را

1. Lozano

2. Yanti

3. El Abed

4. Yazbeck

تحلیل کرد و به این نتیجه رسید که ادبیات کودک به‌ویژه ادبیات تک‌وجهی، به‌دلیل درک آسان‌تر و تطبیق‌پذیری بیشتر با سن و سطح شناختی کودکان، بیشتر به‌عنوان منبعی برای ترجمه انتخاب می‌شوند. این درحالی است که ادبیات بزرگ‌سال با پیچیدگی‌های زبانی و ساختاری بیشتر نیازمند رویکردهای ترجمه‌ی متفاوتی است.

قرشی و امین‌زاده (۱۳۹۱) با ارائه‌ی مدلی ترکیبی برای سنجش خوانایی متون کودک و نوجوان، گامی مهم برای رفع چالش‌های موجود در این حوزه برداشته‌اند. این مدل با تلفیق مؤلفه‌های مختلف زبانی و شناختی، به‌ویژه با توجه به تأثیر ساختارهای واژگانی و دستوری بر درک متن توسط کودکان و نوجوانان، روشی دقیق‌تر و جامع‌تر برای ارزیابی خوانایی ارائه می‌دهد.

عرب‌تربتی و همکاران (۱۳۹۷) وضعیت کنونی انتشار ادبیات خارجی کودک و نوجوان به فارسی در ایران را بررسی کردند و مشکل‌های ترجمه و عوامل مؤثر در ترجمه و نشر این آثار را توضیح دادند.

مهدوی‌آرا و ایزی (۱۳۹۸) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که مترجم در ترجمه‌ی مجموعه‌ی حکایت‌های النخلة الخضراء با چالش‌های متعددی در ترجمه‌ی این اثر روبه‌رو بوده است. از جمله‌ی این چالش‌ها می‌توان به اختلاف‌های فرهنگی و زبانی میان فارسی و عربی، تطابق‌نداشتن تصویر با متن و همچنین نادیده‌گرفتن اهداف آموزشی و تربیتی نهفته در داستان اصلی اشاره کرد.

قرائی و شب‌انگیز (۱۴۰۱) با مطالعه‌ی موردی رمان خورشید هم یک ستاره است نتیجه گرفتند که زبان به‌عنوان هویت فرهنگی در این رمان، دستخوش دستکاری شده است؛ زیرا در ترجمه‌ی آثار ادبی که زبان نسل اول مهاجران به آمریکا و همچنین نوجوانان را بازتاب می‌داد، لهجه‌ها و گویش‌های خاص این گروه‌ها به زبان ادبی استاندارد تبدیل شده است. مهدوی‌آرا و نوری‌کیدقانی (۱۴۰۱) از مطالعه‌ی موردی ترجمه‌های فارسی قصص الحيوان فی القرآن الکریم نوشته‌ی احمد بهجت نتیجه گرفتند که توجه‌نکردن مترجمان به مخاطب و هدف اصلی ترجمه، به ایجاد ابهام‌ها و تناقض‌هایی در متن ترجمه انجامیده است. در نتیجه، انسجام داخلی متن از بین رفته است و ترجمه به‌درستی نتوانسته است پیام اصلی متن مبدأ را منتقل کند.

افزون بر پژوهش‌های بالا، مطالعه‌های بسیاری نیز بر روی ترجمه‌ی فیلم و انیمیشن انجام شده است. برای نمونه، وانگ^۱، ژو^۲ و وو^۳ (۲۰۲۴) شیوه‌ی برگردان توصیف‌های شنیداری را در دوبله‌ی فیلم «ضیافت» بررسی کردند. یافته‌های این مطالعه نشان داد مترجمان از روش‌های مشترکی همچون جبران، توصیف نمادها و جایگزینی بهره گرفته‌اند. البته مترجمان چینی در مقایسه با هم‌تایان انگلیسی خود گرایش بیشتری به ایجاز، اقتباس و توصیف فنی داشته‌اند.

مینوتلا^۴ (۲۰۲۰) با بررسی پیچیدگی‌های دوبله‌ی انیمیشن کودک نشان داد که در این فرایند پیچیده، افراد و عوامل مختلفی دخیل هستند و متون زیادی به دلایل مختلف ایجاد، منتقل و بازنویسی می‌شوند تا اینکه نسخه‌ی دوبله‌ی پایانی آماده و در سینماها اکران شود و به مخاطبان هدف برسد. این فرایند شامل مراحل پساتولید، توزیع و محلی‌سازی محصول‌های دوبله‌شده است.

1. Wang

2. Zou

3. Wu

4. Minutella

در ایران نیز پژوهش‌های زیادی درباره‌ی دوبله‌ی انیمیشن کودک انجام شده است. پروان و نصرآبادی (۱۳۸۸) به برخی مباحث نظری مرتبط با ترجمه‌ی فیلم پرداخته است و کلیاتی را در زمینه‌ی عناصر فرهنگی فیلم شامل لهجه‌ها، گویش، اسامی و نام‌های مذهبی، اسامی اشخاص، وام‌واژه‌ها و ترجمه‌ی طنز بیان کرده‌اند.

صدقیان و شاهوردیانی (۱۳۹۴) پس از بررسی دقیق مشخصه‌های استاندارد ترجمه‌ی فیلم در ایران، معیارهای جدیدی را برای ارزیابی کیفیت ترجمه‌ی فیلم ارائه دادند.

امام (۱۳۹۳) با بررسی ترجمه‌ی فارسی انیمیشن‌های رئیس مزرعه، شنل قرمزی و پاندای کونگ‌فوکار، دسته‌بندی جدیدی از شگردهای بومی‌سازی در دوبله و زیرنویس فارسی این آثار ارائه کرده است.

رستگارمقدم (۱۳۹۸) با بررسی مؤلفه‌های آموزش زیرنویس در دانشگاه‌های ایران نشان داد که مهارت‌های فنی، کار گروهی، دانش زبانی و دانش ترجمه از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند.

حجازی و حمیدی (۲۰۱۹) چگونگی انتقال طنز در دوبله‌ی فارسی پویانمایی *شگفت‌انگیزان ۲* را بررسی و به معرفی ویژگی‌های منحصربه‌فرد پویانمایی و چالش‌های ترجمه‌ی آن پرداختند. سپس با استفاده از ابزارهای زبان‌شناسی، ساختار، عملکرد و درک طنز در نسخه‌های اصلی و ترجمه‌شده‌ی پویانمایی تحلیل شده قرار دادند.

دهباشی و میرافضلی (۱۳۹۸) با استفاده از مدل مارتینز سیرا، انواع طنز به‌کاررفته در انیمیشن *زوتوپیا* و دوبله‌ی فارسی آن را بررسی کردند. نتایج نشان داد که در هر دو نسخه، طنز کلامی، عملی و ماهوی به‌کار رفته است.

نعمتی‌لمنجان‌ی (۱۴۰۱) با بررسی دوبله‌ی فیلم‌های چندزبانه نشان می‌دهد که برای حفظ زبان‌های مختلف در فیلم اصلی، بیشتر از روش‌هایی مانند پخش صدای اصلی شخصیت یا ترجمه‌ی واجی استفاده می‌شود.

مرور پیشینه‌ی پژوهش در زمینه‌ی ترجمه‌ی انیمیشن نشان می‌دهد به‌رغم مطالعه‌های گسترده‌ای که در این زمینه انجام شده است، شمار اندکی از پژوهشگران به موضوع بازآفرینی لحن در انیمیشن کودک پرداخته‌اند و به‌طور خاص درباره‌ی دوبله‌ی انیمیشن *بچه‌رئیس* مطالعه‌ای انجام نشده است. در این پژوهش برآنیم خلأ یادشده را پوشش دهیم.

۳. روش پژوهش

به‌دلیل گستردگی عرضه‌ی انیمیشن *بچه‌رئیس* در قالب سریال و فیلم در سال‌های متوالی، در این پژوهش اولین فصل آن که در قالب سریال دوازده قسمتی عرضه شد با روش نمونه‌گیری هدفمند و به‌دلیل شمار بالای واژگان، مضامین و ساختارهای دستوری دشوار در این فصل انتخاب شد. داستان حول محور پسری به نام تیم شکل می‌گیرد که پدر و مادری مهربان دارد که هیچ‌چیزی را به اندازه‌ی او در دنیا دوست ندارند. اما یک روز همه‌چیز تغییر می‌کند؛ زیرا پدر و مادر تیم، نوزادی کت و شلواری به نام تد به خانه می‌آورند تا هم‌بازی او باشد. اما معلوم می‌شود که تد از یک سازمان مخفی از بالای ابرها آمده است و مأموریت نجات انسان‌ها را به عهده دارد. مردم به حیوان‌هایی مانند سگ علاقه‌مندند و این امر بر تولیدمثل و رشد جمعیت تأثیر منفی گذاشته است؛ بنابراین تد تلاش می‌کند خود را رئیس سازمان سری معرفی کند و با کمک دیگر بچه‌ها، جهان را از خطر پیری نجات دهد. دشمن تیم و تد، یکی از رؤسای پیشین همین سازمان سری است و به همین دلیل تیم و تد با وجود نفرت از همدیگر، با هم متحد می‌شوند تا دشمنشان را شکست دهند.

هدف از پژوهش دستیابی به اطلاعاتی درباره‌ی ویژگی‌های لحن کودکانه در ترجمه و دوبله‌ی عربی و فارسی انیمیشن بچه‌رئیس است. به همین دلیل در گام نخست متن عربی و فارسی دوازده قسمت فصل اول سریال، پیاده‌سازی شد و واژگان یا عبارتهایی که گمان می‌رفت در چارچوب تعریف‌شده‌ی لحن کودکانه قرار نمی‌گیرد، در جدول‌هایی مجزا ثبت گردید و براساس محورهایی همچون سادگی مضامین، سادگی واژه‌ها، سادگی ترکیب‌ها و ساختارهای دستوری، گفتارگونگی، گرایش به الگوهای کلامی تکراری، توجه به بازی‌های کلامی، غلبه‌ی شکل بر محتوا در ارتباط‌های زبانی دسته‌بندی شد (امام، ۱۳۹۳: ۱۱۰). در پایان داده‌های هر دو دوبله با همدیگر مقایسه شد و نتایج بر اساس قیاس مدنظر جمع‌بندی شد.

۴. بحث و بررسی

لحن کودکانه از نظر آوایی، معنایی و نحوی دارای ویژگی‌هایی است که می‌توان آن را در دسته‌بندی مشخصی قرار داد. اگرچه ویژگی‌های زبان کودکانه به نمونه‌های گفته‌شده محدود نمی‌شود، اما این نمونه‌ها از مهم‌ترین ویژگی‌هایی هستند که زبان کودکان را از زبان بزرگسالان متمایز می‌کنند. همچنین منظور از این تقسیم‌بندی این نیست که هر دیالوگ فیلم و انیمیشن کودک باید در آن واحد دارای ویژگی‌های گفته‌شده باشد؛ زیرا در پاره‌ای از نمونه‌ها چه بسا یک یا چند ویژگی وجود داشته باشد یا یک یا چند ویژگی برجسته‌تر از سایر نمونه‌ها جلوه کند. بدیهی است وقتی زبان کودکانه دارای این‌گونه ویژگی‌های عام باشد، انتظار می‌رود که در ترجمه‌ی مطالب از زبان و فرهنگی دیگر نیز مترجم با رعایت همین نکته‌ها در زبان و فرهنگ خودی به گونه‌ای عمل کند و عبارت‌پردازی‌های خود را به‌نوعی انجام دهد که کمتر نشانی از ترجمه‌زدگی در آن پدیدار شود (امام، ۱۳۹۳: ۱۱۰). همچنین زبان فیلم کودک به هر میزان از این ویژگی‌ها دور باشد، به همان میزان احتمال به‌خطرفتن نیز افزایش می‌یابد. ویژگی‌های لحن کودکانه عبارتند از:

۴.۱. سادگی مضامین

مفاهیم انتزاعی برای کودک نمی‌تواند جایگاه خاصی داشته باشد. در ذهن کودک به‌ویژه کودک خردسال هنوز سلسله‌ی درازی از تداعی معانی تشکیل نشده است که یک معنی نماینده‌ی معانی بسیار باشد. بنابراین فیلم‌نامه‌نویس کودک باید از کاربرد تشبیه، کنایه، مجاز و ایمازهای هنری و ارائه‌ی مضامین عمیق در فیلم‌نامه‌ی کودک پرهیز کند. در بخش‌هایی از فصل اول انیمیشن بچه‌رئیس از عبارتهایی استفاده شده است که اصل سادگی مضامین را نقض می‌کند. به‌عنوان مثال: در قسمت هفتم سریال وقتی ماگنوس، دستیار مدیرعامل توپولو برای تحقیر «تد»، دفتر کارش را به منبع تولید مدفوع انسان تشبیه می‌کند «Your cubicle is a doody factory». برای بیان این مضمون از تعبیری ساده‌تری هم می‌شود استفاده کرد. در دوبله‌ی فارسی نیز دقیقاً همین تعبیر استفاده شده است و اصل ساده‌سازی مضامین نقض شده است: «دفترت کارخونه‌ی پی‌پیه». در دوبله‌ی عربی با استفاده از شگرد حُسن تعبیر، ضمن کاستن بار معنایی منفی عبارت، همان ساختار تشبیه پیچیده برای تحقیر «تد» استفاده شده است: «مکتبک أصبح مصنع کاکي». در این عبارت دفتر کار «تد» به کارخانه‌ی تولید خرما تشبیه شده است که شگرد حُسن تعبیر در تشبیه مدفوع کودک به خرما (از لحاظ رنگ و شکل) قرار دارد.

در ادامه، تد که توهم قدرت‌نمایی در برابر دشمنانش را در سر دارد، ایدئولوژی ذهنش را برای برادرش تشریح می‌کند و افتخار می‌کند که دارای چنین دانشی است. او برای توصیف این وضعیت از عبارت: «Solid leadership structure» که به معنای «ساختار رهبری مقتدر» است استفاده می‌کند. اما در دوبله‌ی فارسی: «قدرت سرکردگی تمام و کمال» و عربی: «نظام قیدی سلیم؛ سیستم مقتدرانه‌ی سالم» این مضمون به شکل عجیبی پیچیده‌تر بیان می‌شود؛ به گونه‌ای که حتی فرد بزرگسال با شنیدن آن باید لحظاتی درنگ کند تا مفهوم را دریابد؛ واضح است که کودک مفهوم آن را درک نخواهد کرد. تد در برابر پرستاری که به تازگی به خانه‌ی آن‌ها آمده است موضع می‌گیرد و مخالف رهبری هر فرد دیگری غیر از خودش است؛ بنابراین پرستار بچه را به رژیم دیکتاتوری «But, oh, no! this babysitter is an unelected regime» یا رژیم شورشی (دوبله‌ی فارسی) یا رژیم غیردموکراتیک (دوبله‌ی عربی) تشبیه می‌کند که چنین مفهوم‌سازی برای مخاطب کودک مفهوم نیست. در ادامه از او به عنوان ایالت خودمختار «a rogue state» یاد می‌کند که همین تعبیر در دوبله‌ی فارسی و عربی نیز استفاده شده است.

استیسی که دختر بچه‌ای زرنگ و کاربلد است، در تلاش است پرستار بچه را مجاب کند که در خانه نماند و از آنجا بیرون برود، به همین خاطر از تلفن عمومی به او زنگ می‌زند و لحن خود را شبیه لحن مادرها می‌کند و اظهار می‌کند که مادر یکی از بچه‌هاست و اگر پرستار، خود را سریع به خانه‌اش نرساند برایش عواقب خوبی نخواهد داشت. در این میان از تعبیر زیر برای توجیه سخنش استفاده می‌کند:

"My husband and I are about to lose our couples massage appointment and I have never felt less".

این عبارت که به معنای «جلسه‌ی ماساژ دونفره‌ی زن و شوهر» است و اشاره‌ی مستقیم به روابط زناشویی دارد که خارج از دایره‌ی درک و فهم کودک است. بنابراین مضمون انتخاب‌شده برای کودک، ساده نخواهد بود و او را برای لحظه‌هایی سردرگم می‌کند. اما گروه دوبله‌ی فارسی با استفاده از شگرد حُسن تعبیر، از عبارت «جلسه‌ی خانوادگی» استفاده کرده است و گروه دوبله‌ی عربی نیز با حذف واژه‌ی «دونفره»، صرفاً به واژه‌ی عام «جلسه‌ی ماساژ» اشاره کردند که البته می‌تواند بیانگر جلسه‌های ماساژدرمانی که نیاز مبرم هر فرد است، باشد. در قسمت دوازدهم تد از خاطرات گذشته‌اش سخن می‌گوید، زمانی که با مدیرعامل توپولو روابط مسالمت‌آمیزی داشته است، تاجایی که مایحتاج زندگی‌شان را به همدیگر امانت می‌دادند. او برای بیان اخلاق لوطی‌منشی مدیرعامل توپولو از عبارت زیر استفاده می‌کند که درک آن کودک را وارد چالش جدیدی می‌کند:

"There was a time he's have given me the diaper off his own derriere".

در دوبله‌ی فارسی: «یه زمانی بود که اون حتی پوشک زیر پاشم به هم می‌داد» و عربی: «فی الماضي كان يخلع حفاظته لأعطيني إياها» با رعایت امانت، اصل موضوع حفظ شده است و با همان ساختار و ترکیب برای کودک ارائه شده است؛ به طوری که کودک در وهله‌ی نخست یا لحظه‌هایی بیشتر، مفهوم آن را درک نمی‌کند.

نقض اصل سادگی مضامین سبب شد که گاه گروه دوبله‌ی فارسی پا را از این فراتر نهاده است و از تعابیر و اصطلاح‌هایی استفاده کنند که افزون‌بر اینکه در اصل فیلم‌نامه وجود ندارد، در حد تصور و درک کودک نیز نیست. این مسأله بارها از سوی گروه دوبله‌ی فارسی صورت گرفته است؛ به عنوان مثال استفاده از عبارت‌هایی همچون «این یکی هم که تنگش گرفته»، «اصطلاح کف بازاری»، «فاتحه‌ی اون پرستار بچت رو خوندم»، «چرا همه‌چی چپلیه؟»، «کته‌کله را

کله پاش می‌کنم»، «خدا یه عقلی به تو بده یه پولی به ما». فقط در قسمت هفتم این فصل نشان از اصرار گروه دوبله‌ی فارسی به خروج از لحن کودکانه دارد. گفتنی است که گروه دوبله‌ی عربی از هرگونه اغراق در استفاده از عبارت‌هایی که خلاف اصل سادگی مضامین باشد، پرهیز کرده است و اگر در برخی مواقع مضامین پیچیده‌ای استفاده کرده‌اند، صرفاً به‌علت رعایت امانت در ترجمه و هم‌سوسازی مضمون ترجمه با اصل انگلیسی آن بوده است.

۴.۲. سادگی واژگان

کودک دایره‌ی واژگانی محدودی دارد و نمی‌تواند مدتی طولانی برای خواندن کتاب یا درک واژگان یک فیلم تمرکز کند. برای برقراری ارتباطی مؤثر بین کودک و فیلم، کودک باید بتواند مفاهیم و واژگان به‌کاررفته در فیلم را درک کند. «آنچه کودک را بیشتر با چیزی که می‌خواند ارتباط می‌دهد، قدرت درک او از متن است» (سحابی‌راسخ، ۱۳۸۰: ۹۰)؛ بنابراین نوع واژگان به‌کاررفته در متون کودکانه و آثار شنیداری/دیداری کودک و همخوانی آن با توانایی‌ها و قابلیت‌های کودک اهمیت خاصی دارد. واردکردن واژگان جدید در رسانه‌های دیداری شنیداری کودک و پیرو آن، توسعه‌ی دایره‌ی واژگانی او نه تنها مفید است، بلکه وظیفه‌ی فیلم‌نامه‌نویس نیز محسوب می‌شود؛ اما این کار شرایط خاصی دارد. اول اینکه تمامی واژگان باید در سطح فهم و درک کودک باشد و به مفاهیم و مصادیقی که خارج از حوزه‌ی ادراک اوست اشاره نکنند. دوم اینکه نباید واژگان چندپهلوی و مبهم باشد، بلکه باید به‌صورت روشن و دقیق معنا را منتقل نماید. افزون‌بر این، تلفظ واژگان نباید برای کودک دشوار باشد تا از تکرار آن منصرف نشود. با رعایت این نکته‌ها، فیلم‌ها نه تنها برای کودکان مفهوم می‌شوند، بلکه به رشد زبان و شناخت آن‌ها نیز کمک شایانی می‌کنند. در انیمیشن *بچه‌رئیس* گاهی از واژگانی استفاده شده است که خارج از قوه‌ی درک کودک است و این امر به دفعات در قسمت‌های مختلف فصل اول تکرار شده است، به‌طوری که شنیدن یا دنبال‌کردن آن قسمت از برنامه را برای کودک خسته‌کننده می‌کند. گروه دوبله‌ی فارسی و عربی به پیروی از اصل انگلیسی در این وادی قرار گرفته‌اند:

قسمت هشتم:

تیم در حال تکمیل پروژه‌ی تخیلی خود است مبنی‌بر اینکه می‌تواند کلاه مخصوص نظامی را دریافت کند، به همین دلیل خودش را با واژگان زیر به همسایه‌ها معرفی می‌کند:

" Looking to advance to Lofty Square Good Trooper"

در دوبله‌ی فارسی و عربی نیز دقیقاً همین واژگان پیچیده برای بیان موقعیت تیم استفاده شده است. دوبله‌ی فارسی: «در حال ترفیع به‌عنوان ارباب ارجمند کاربلد نظامیم» و دوبله‌ی عربی: «وَأَتَطَّلَعُ لِدْرَجَةِ الْفَارَسِ فِي الْقَافِلَةِ».

تد به دوستش جیمبو درباره‌ی پیرزنی روانی به نام وندی توصیه می‌کند که هرطور شده است، وارد خانه‌ی او بشود و درباره‌ی زندگی او با گربه‌ها اطلاعاتی کسب کند. او در توصیف وندی از واژه‌ی «*unhinged*» استفاده می‌کند که برای کودک مبهم است و خارج از سطح درک اوست. در دوبله‌ی فارسی نیز از معادل «اختلال» برای این واژه استفاده شده است، حال آن‌که گروه دوبله‌ی عربی متوجه‌ی پیچیدگی این واژه برای کودک شده‌اند و آن را ترجمه نکردند. وندی که متوجه حضور بچه‌های محله در منزلش شد، همسایه‌ها را از نزدیک شدن به خانه‌اش برحذر می‌دارد و تأکید می‌کند که گربه‌های او از بوی انسان خوششان نمی‌آید. او برای تعبیر گربه‌ها از واژه‌ی «*fur babies*» که نوعی استعاره است، استفاده

می‌کند. درک چنین استعاره‌ای خارج از محدوده ذهنی کودک است و به نظر می‌رسد انتخاب آن برای کودک، انتخابی منطقی نیست. در دوبله‌ی فارسی نیز دقیقاً همین استعاره استفاده شده است: «بچه‌های خردار»؛ اما گروه دوبله‌ی عربی از واژه‌ی حقیقی «الهرّة» به معنای گربه استفاده کردند و از تعبیر استعاری آن پرهیز کردند. همچنین به‌کارگیری واژه‌ی استعاری «fertilizing» به معنای کود گذاشتن برای توصیف فرایند دستشویی نوزاد در دایره‌ی واژگان نامفهوم کودک قرار می‌گیرد. در دوبله‌ی فارسی و عربی برای رعایت امانت عیناً همین تعبیر استفاده شده است.

گفتنی است که براساس نظر پیازه همه‌ی کودکان با گذر از چهار مرحله، رشد می‌کنند و استدلال آن‌ها در مراحل پایین‌تر از نظر کیفی با استدلال آن‌ها در مراحل بالاتر متفاوت است. این چهار مرحله عبارتند از: مرحله‌ی حسی حرکتی (از تولد تا دوسالگی)، مرحله‌ی پیش‌عملیاتی (دو تا هفت‌سالگی)، مرحله‌ی عملیات عینی (هفت تا یازده‌سالگی) و مرحله‌ی عملیات صوری (یازده تا شانزده‌سالگی) (رک. زیگلر و آلیالی، ۱۳۸۷: ۱۸). او معتقد است که رشد شناختی کودک در دوره‌ی دبستان وارد مرحله‌ای می‌شود که کودک قادر به انجام عملیات منطقی بر روی اشیاء ملموس و عینی می‌شود. در این مرحله، کودک توانایی ایجاد روابط علت و معلولی ساده و درک مفاهیم حفظ و برگشت‌پذیری را پیدا می‌کند. با ورود به دوره‌ی نوجوانی، تفکر کودک به سمت انتزاعی شدن پیش می‌رود و وی قادر به انجام عملیات منطقی بر روی مفاهیم انتزاعی و غیره ملموس می‌شود. در این دوره، توانایی تفکر انتقادی، حل مسأله و استدلال قیاسی در کودک تقویت می‌شود (رک. Cometa & Eson, 1978: 650). کودکان برای سازماندهی تجربه‌ی خود و ایجاد یک ساختار شناختی منسجم، نیازمند درک عمیقی از روابط سلسله‌مراتبی و طبقه‌بندی هستند. توانایی درک پاره‌گفتارهای استعاری هم‌زمان با توانایی انجام عملیات دسته‌بندی اشتراکی رشد می‌یابد و از آنجاکه این توانایی اواخر مرحله‌ی عملیات عینی رشد می‌کند، می‌توان ادعا کرد کودک نمی‌تواند پیش از یازده‌سالگی استعاره‌ها را درک کند (رک. صادقی، ۱۳۹۲: ۱۴۹). از آنجاکه انیمیشن بچه‌رئیس برای کودک هفت تا ده سال (مرحله‌ی عملیات عینی) تدوین شده است؛ بنابراین استفاده از استعاره در ساختار زبانی فیلم‌نامه، خارج از لحن کودکانه‌ی انیمیشن این نوع مخاطب است.

گاه گروه دوبله‌ی فارسی در انتخاب واژگان اغراق بیشتری کرده است و با وجود اینکه در اصل انگلیسی از واژه‌ای استفاده شده است که برای کودک درک‌پذیر است؛ اما واژه‌ی مبهم و درک‌ناپذیر برای کودک را جایگزین واژه‌ی عمومی کردند. به‌عنوان مثال استفاده از واژه‌ی «موال» به جای دستشویی از این دست واژگان است، حال آن‌که در اصل انگلیسی از واژه‌ی عمومی «pooping» و «restroom» و در دوبله‌ی عربی نیز از واژه‌ی عمومی «المرحاض» استفاده شده است.

۳.۴. سادگی ترکیب‌ها و ساختارهای دستوری

درک ساختارها و ترکیب‌های ساده در مقایسه با ساختارها و ترکیب‌های مرکب برای ذهن آسان‌تر است. متنی که از اصول ساده‌نویسی پیروی می‌کند، می‌تواند پیامش را به راحتی به مخاطب منتقل کند. در انیمیشن بچه‌رئیس گاهی از ساختارهای دستوری استفاده شده است که درک ادامه‌ی مطلب را برای کودک سخت کرده است. این ساختارهای پیچیده دستوری شامل بندها و عبارت‌های معترضه و ترکیب‌های وصفی و اضافی طولانی و غیره است (رک. Biber et al., 2020). به‌عنوان مثال در قسمت هفتم، تد برادرش تیم را تهدید می‌کند که اگر براساس دستورهای او رفتار نکند، به خواسته‌هایش دست نخواهد یافت؛ زیرا هر اندازه تلاش کند به همان اندازه خواهد رسید. این تعبیر ساده، در متن اصلی

فیلم و همچنین دوبله‌ی عربی و فارسی آن در قالب ترکیب و ساختارهای دستوری پیچیده (ترکیبات وصفی و اضافی طولانی) آمده است که فهم آن را برای کودک سخت می‌کند:

"Is this a free market system with the consent of the governed? Or some totalitarian banana republic?"

همین تعبیر عیناً در دوبله‌ی فارسی: «این یه بازار آزاده که بر پایه‌ی رضایت دولت و ملت پایه‌ریزی شده یا یه حکومت دیکتاتوری تمام و کمال؟» و در دوبله‌ی عربی با اندکی تلطیف از عبارت «بازار آزاد اقتصادی یا نظام دیکتاتوری مستبد؟» استفاده شده است. پیچیده‌گویی دستوری به حدی است که تیم در پایان عرایض تد با صدای بلند اعلام می‌کند که هیچ‌یک از حرف‌های او را متوجه نشده است. این سخن تد نشان می‌دهد که قرار است کودک در طول داستان با ساختارهای دستوری روبه‌رو شود که فهم آن در راستای درک او نیست.

در قسمت هشتم، تد که از رفتارهای وندی بسیار عصبانی است خطاب به جیمبو درباره‌ی وندی این چنین می‌گوید:

"And Wendy, as unhinged as he is, will be thrilled to gain another fleebag"

نکته‌ای که باعث پیچیدگی ساختار دستوری این عبارت شده است، استفاده از جمله‌ی معترضه در میان نهاد و گزاره‌ی متن است که استفاده از چنین ساختاری برای کودک توصیه نمی‌شود. اما در دوبله‌ی فارسی: «همون قدر که وندی اختلال داره از یه فلفل‌دل‌مه‌ی دیگه خوشحال می‌شه» با اندکی تغییر در ترجمه‌ی برخی از واژگان، از کاربرد جمله‌ی معترضه در میان نهاد و گزاره پرهیز شده است. دوبله‌ی عربی: «إن وندی محبةٌ للهرر فسوف تفرح لوصولها علی هذه الهررة» نیز چنین رویکردی را دنبال کرده است و متن آن از لحاظ دستوری برای کودک مفهوم و خوانا است. در قسمت یازدهم نیز از همچنین ساختاری استفاده شده است، آن‌جا که تد برای تحقیر مدیرعامل توپولو چنین می‌گوید:

"Mega Fat CEO Baby, that scooting diaper rash, will stop at nothing to get me fired".

در دوبله‌ی فارسی جمله‌ی معترضه‌ی «که سرعت خارش حساسیت پوشکش» و در دوبله‌ی عربی با اندکی تلطیف معنایی، جمله‌ی معترضه‌ی «ذاک الطفح المتحرک: آن کودک پرجنب‌وجوش» در میان نهاد و گزاره قرار گرفته است و ساختار دستوری جمله را برای کودک پیچیده ساخته است.

در قسمت یازدهم، تد درباره‌ی بچه‌گربه‌های مزاحمی می‌گوید که زندگی پدر و مادرش را مختل کرده است. میان نهاد و گزاره از جمله‌ی معترضه‌ی استفاده شده است که طبق دستور زبان، استفاده از چنین ساختاری برای کودک جایز نیست:

Cat cop's really giving them, pardon my language, big-time heck

در دوبله‌ی فارسی جمله‌ی معترضه‌ی «ببخشید که اینو می‌گم» حذف شده است؛ اما در دوبله‌ی عربی به خاطر رعایت امانت، جمله‌ی معترضه در قالب عبارت «إعذر أسلوبی: این نوع حرف‌زدنم را ببخش» بین مبتدا و خبر قرار گرفته است. در زبان عربی نیز استفاده از جمله‌ی معترضه در میان مسند و مسندالیه، نوعی حشو به حساب می‌آید و باعث اختلال در جمله می‌گردد.

استفاده از ترکیب‌های اضافی و وصفی پیاپی نیز از جمله نمونه‌هایی است که دستور زبان آن خارج از دایره‌ی فهم کودک است. در قسمت دوازدهم، تیم در توصیف خود از ترکیب "I am Centepedeor Unleashed" استفاده می‌کند. در دوبله‌ی فارسی: «من مرد هزارپایی از قلاده‌ی گریخته‌ی هستم» و عربی: «فتی الحریش یحطی بنشان من الرئیس» از همین ترکیب پیچیده استفاده شده است و فهم آن را برای کودک سخت کرده است. در قسمت یازدهم نیز تد برای مدیرعامل

توپولو اعلام می‌کند که تمام تلاش او در سازمان سری برای دستیابی به دوربین دیجیتال است. برای بیان واژه‌ی دوربین، از ترکیب‌های پیاپی اضافی و وصفی استفاده شده است که درک مفهوم آن را برای کودک دشوار کرده است:

All I need from you... the platinum supernova survailance package.

در دوبله‌ی فارسی: «همه‌ی چیزی که ازت می‌خوام اون دستگاه ضبط طلائی درخشانه» و عربی: «کل ما احتاجه منک نظام سوپر نوول لاتینی للمراقبه» نیز همین تابع اضافات مشهود است.

در ادامه، تد درباره‌ی میزان امنیت محل کارش سخن می‌گوید و آن‌چنان ذوق‌زده می‌شود که تعبیری را در توصیف این وضعیت استفاده می‌کند که برای کودک مفهوم نیست و ساختار دستوری آن نیز برای کودک پیچیده و نامفهوم است؛ زیرا از ترکیب‌های اضافی و وصفی پیاپی استفاده شده است:

"Let the benevolent tsunami of job security wash over me"

در دوبله‌ی فارسی و عربی نیز عین همین مطلب تکرار می‌شود و به درجه‌ی ابهام گفته‌های تد می‌افزاید. دوبله‌ی فارسی: «بذارید سونامی خیرخواهان امنیت شغلی منو غرق خودش کنه» و دوبله‌ی عربی: «تضع شعور الأمان بوظیفه مدی الحیاة یغمرنی».

۴.۴. گفتارگونگی

زبان به سمت ساده‌تر و راحت‌تر شدن تمایل دارد. زبان گفتاری سریع‌تر از زبان نوشتاری تغییر و تحول می‌یابد. افراد در مکالمه‌های روزمره‌شان تلفظ کلمه‌های را ساده‌تر می‌کنند تا سریع‌تر صحبت کنند. این زبان گفتاری با تغییر تلفظ کلمه‌ها و استفاده از عبارت‌هایی که در نوشتار دیده نمی‌شود، برای مکالمه‌های روزمره کاربرد دارد؛ اما گاهی افراد در تغییر تلفظ کلمه زیاده‌روی می‌کنند و باعث می‌شوند تفاوت زیادی با شکل نوشتاری آن‌ها پیدا کند. اگر این روند ادامه یابد، زبان گفتاری و نوشتاری به قدری از هم فاصله می‌گیرند که کودک مجبور خواهد شد در مدرسه زبان نوشتاری را مانند زبان بیگانه از نو بیاموزد. یکی از شکل‌های گفتارگونگی، شکسته‌نویسی است. شکسته‌نویسی به حالتی از زبان اشاره دارد که در آن کلمه‌ها و جمله‌ها به شکل غیر رسمی و محاوره‌ای نوشته می‌شود، به گونه‌ای که تلفظ و ساختار گفتاری آن‌ها بیشتر بازتاب داده شود. این شیوه در مکالمه‌های روزمره و محاوره‌های دوستانه کاربرد دارد و از ساختارهای دستوری و نگارشی رسمی فاصله می‌گیرد. در انیمیشن بچه‌رئیس، صرفاً در دوبله‌ی فارسی آن از این شگرد استفاده شده است و متن اصلی و همچنین دوبله‌ی عربی پیرو زبان رسمی است و از هرگونه شکسته‌نویسی و گفتارگونگی پرهیز شده است. حال آنکه شکسته‌نویسی متن در صورتی که همراه با ابهام و پیچیدگی نباشد، برای کودک خوشایندتر و مفهوم‌تر است. به‌عنوان مثال قسمت یازدهم از این عبارت‌ها استفاده شده است: «این ی جرمه، کلاهبرداریه، فساد جامعه‌اس»، «همیشه یه تعریف ازون دهن گشادتون بیرون میاد، عادتتونه؟»، «گوشام دراز نشده».

در ارتباط با دیگر ویژگی‌های لحن کودکانه که شامل گرایش به الگوهای کلامی تکراری، توجه به بازی‌های کلامی و غلبه‌ی شکل بر محتوا در ارتباط‌های زبانی است، در متن اصلی انیمیشن بچه‌رئیس و همچنین دوبله‌ی فارسی و عربی آن نمونه مثالی پیدا نشد. احتمال دارد که علت استفاده‌نکردن از این ویژگی‌های زبانی، موضوع انیمیشن و بزرگ جلوه‌دادن بچه‌های داستان باشد، به گونه‌ای که بیشتر شخصیت‌های داستان همچون انسان‌های فهمیده و کارکشته در نظر گرفته شده‌اند؛

بنابراین به دلیل رعایت هم‌ذات‌پنداری مخاطب با شخصیت‌های داستان، چنین به نظر می‌رسد که برخی از ویژگی‌های لحن کودکانه در این انیمیشن وجود نداشته باشد؛ زیرا مخاطب آن، فردی فراتر از کودک در نظر گرفته شده است. مقایسه‌ی عملکرد مترجمان در دوبله‌های عربی و فارسی فصل نخست انیمیشن بچه‌رئیس نشان می‌دهد هر دو دوبله بسامد و درصد خطای بالایی در بازآفرینی عناصر زبان کودکانه داشته‌اند (جدول ۱).

جدول ۱. بسامد و درصد خطا در بازآفرینی عناصر زبان کودکانه در دوبله‌های عربی و فارسی بچه‌رئیس

دوبله‌ی عربی	دوبله‌ی فارسی	بسامد کل	بسامد و درصد خطا
			مقوله‌سی زبان کودک
نمونه ۳ (٪۴۲)	نمونه ۴ (٪۵۷)	نمونه ۷	سادگی مضامین
نمونه ۲ (٪۲۵)	نمونه ۴ (٪۵۰)	نمونه ۸	سادگی واژگان
نمونه ۵ (٪۷۱)	نمونه ۵ (٪۷۱)	نمونه ۷	سادگی ترکیبات و ساختارهای دستوری
٪۴۶	٪۵۹/۳		میانگین خطا

همان‌طور که در جدول بالا می‌بینیم، میانگین خطای دوبله‌های عربی و فارسی به ترتیب ۴۶ و ۵۹/۳ درصد بوده است و ترجمه‌ی عربی خطای کمتری در برگردان عناصر زبان کودکانه داشته است. مترجمان بالاترین خطا را در بازآفرینی ترکیبات و ساختارهای دستوری ساده داشته‌اند (٪۷۱) و کمترین خطای مترجمان نیز در کاربرد واژگان ساده بوده است (۳۷/۵٪). این نتایج نشان می‌دهد مترجمان انیمیشن کودک باید به ساده‌سازی مضامین، واژگان و ساختارهای دستوری دشوار متن اصلی توجه‌ی ویژه داشته باشند.

۵. نتیجه‌گیری

با بررسی‌های انجام‌شده در لحن انیمیشن بچه‌رئیس این نتیجه به دست آمد که فیلم‌نامه‌ی اصلی انیمیشن در بخش‌های زیادی پیروی لحن کودکانه نیست و مهم‌ترین ویژگی‌های نقض‌شده در لحن انیمیشن شامل نقض سادگی مضامین، نقض سادگی واژگان، نقض سادگی ترکیب‌ها و ساختارهای دستوری و نقض اصل گفتارگونگی است. گروه دوبله‌ی فارسی و عربی نیز بنا بر محدودیت‌های فنی در تطبیق متن با تصویر و حالات صورت شخصیت‌های داستان، از اصل انگلیسی پیروی کرده و در بخش‌های زیادی لحن آن‌ها از دایره‌ی فهم کودک خارج شده است. این یافته‌ها تأییدکننده‌ی دیدگاه قرشی و امین‌زاده (۱۳۹۱) است که با بررسی مفهوم خوانایی در برگردان ادبیات کودک نتیجه گرفته بودند که انتخاب واژگان و ساختارهای متناسب با سن کودک بسیار ضروری است و بر خوانش‌پذیری ادبیات کودک تأثیر زیادی دارد.

یافته‌های پژوهش جاری همچنین هم‌راستا با پژوهش مهدوی‌آرا و ایزی (۱۳۹۸) است که نشان داده بودند که مترجم در ترجمه‌ی مجموعه‌ی حکایت‌های *الخنخله الخضراء* با چالش‌هایی از قبیل تفاوت‌های فرهنگی و زبانی عربی-فارسی، نبود ارتباط متن و تصویر و غفلت از اهداف آموزشی و تربیتی نهفته در اصل داستان‌ها روبه‌رو بوده است. به نظر می‌رسد که مترجمان سریال بچه‌رئیس نیز نتوانسته‌اند بر چالش‌های زبانی و فرهنگی غلبه کرده است و دوبله‌ای متناسب با درک کودک ایرانی به دست دهند.

همچنین این نتیجه حاصل شد که گروه دوبله‌ی عربی به خاطر تعهدی که به شرکت تولیدکننده‌ی انیمیشن دارند، مبنی بر اینکه ترجمه و دوبله‌ی آن‌ها در راستای سیاست‌های تعریف‌شده‌ی انیمیشن باشد، به متن اصلی فیلم‌نامه وفادارتر است و در برخی جاها که احساس می‌کردند واژه یا عبارتی برای کودک نامفهوم است، با اندکی تلطیف آن را برای کودک خواناتر و فهم‌پذیرتر کرده‌اند؛ اما گروه دوبله‌ی فارسی به دلیل نبود تعهد بین‌المللی در عرصه‌ی سینما و دوبله، افزون‌بر اینکه در بخش‌های متعددی از انیمیشن، لحنی فراتر از لحن کودکانه ارائه کرده‌اند، به خاطر برجسته‌سازی وجه طنز دوبله، واژگان و تعابیری را افزودند که گاهی برای مخاطب کودک درک‌پذیر نیست. این امر سبب شد که دوبله‌ی عربی انیمیشن در مقایسه با دوبله‌ی فارسی لحنی کودکانه‌تر داشته باشد.

این نتایج مؤید یافته‌های عرب‌تربتی و همکاران (۱۳۹۷) است که در پژوهش خود دریافته بودند، شرایط و فضای غیرحرفه‌ای حاکم بر بازار تولید و نشر انیمیشن کودک به فاصله‌گرفتن فعالیت حرفه‌ای مترجمان از معیارها و استانداردهای جهانی انجامیده است. یافته‌های ما همچنین هم‌سو با نتایج مهدوی‌آرا و نوری‌کیدقانی (۱۴۰۱) است که با مطالعه‌ی موردی ترجمه‌های فارسی قصص الحيوان فی القرآن الکریم نوشته‌ی احمد بهجت نتیجه گرفته بودند که برخی ابهام‌های موجود در متن ترجمه نشان می‌دهد که مترجمان از مخاطب‌محوری و هدفمندی ترجمه غافل شده‌اند، در نتیجه انسجام داخلی متن و میزان هماهنگی آن با متن مبدأ از بین رفته است.

نتایج پژوهش جاری تأییدی بر اهمیت یافته‌های پژوهش مینوتلا (۲۰۲۰) است. وی با بررسی پیچیدگی‌های دوبله‌ی انیمیشن کودک نشان داد که در این فرایند پیچیده افراد و عوامل مختلفی دخیل هستند و متون زیادی به دلایل مختلف ایجاد، منتقل و بازنویسی می‌شوند تا اینکه نسخه‌ی دوبله‌ی نهایی آماده و در سینماها اکران شود و به مخاطبان هدف برسد. این فرایند شامل مراحل پساتولید، توزیع و محلی‌سازی محصول‌های دوبله‌شده است. به نظر می‌رسد اجرای ناکامل این مراحل به ضعف‌های فعلی در دوبله‌ی عربی و فارسی انیمیشن بچه‌رئیس منجر شده است.

یافته‌های این پژوهش برای فعالان عرصه‌ی دوبلاژ و مدرسان ترجمه‌ی دیداری‌شنیداری سودمند خواهد بود و آن‌ها را با ضعف‌های موجود در دوبله‌ی انیمیشن‌های ایرانی آشنا می‌سازد و محدودیت‌ها و ظرافت‌های به‌کارگیری امکانات زبانی در دوبله‌ی فیلم‌های انیمیشن کودک را به آنان یادآور می‌شود.

باتوجه به قلمروی پژوهش جاری که بر دوبله‌ی فارسی و عربی انیمیشن بچه‌رئیس متمرکز بوده است، به پژوهشگران علاقه‌مند پیشنهاد می‌شود چالش‌های بازآفرینی زبان و لحن کودکانه در سایر فصل‌های این انیمیشن و دیگر انیمیشن‌های مشابه را بررسی کنند. انجام پژوهش‌های تکمیلی در این زمینه به تعمیق نتایج پژوهش جاری کمک شایانی خواهد کرد.

منابع

امام، عباس. (۱۳۹۳). «ترجمه‌ی کودکانه به فارسی: چالش لحن». *مطالعات زبان و ترجمه*، دوره‌ی ۴۷، شماره‌ی ۱، صص ۱۰۵-۱۲۲.

پروان، حسن؛ باقرنصرآبادی، ناهید. (۱۳۸۸). «تأملی در ترجمه‌ی فیلم باتکیه‌بر چگونگی انتقال فیلم از زبان آلمانی به فارسی». *پژوهش ادبیات معاصر جهان*، دوره‌ی ۱۴، شماره‌ی ۵۲، صص ۳۵-۴۸.

حجازی‌فراهانی، بنفشه. (۱۳۸۱). *ادبیات کودکان و نوجوانان: ویژگی‌ها و جنبه‌ها*. تهران: روشنگران و مطالعات زنان.

خاتمی، احمد و همکاران. (۱۴۰۲). «پژوهشی تطبیقی در مبانی نظری ادبیات کودک و نوجوان: باتکیه بر سه کتاب دانشگاهی فارسی و عربی». *مطالعات زبان فارسی*، دوره‌ی ۶، شماره‌ی ۱۴، صص ۲۱-۳۸.

[DOI:10.22034/jmzf.2024.427873.1169](https://doi.org/10.22034/jmzf.2024.427873.1169)

خوانی، زهرا. (۲۰۰۸). *آدب الأطفال في الجزائر: دراسة لأشكاله وأنماطه بين الفصحى والعامية*. جامعة أبي بكر بلقايد: رسالة الدكتوراه.
دهباشی شریف، فروزان؛ میرافضلی کهنگی، فاطمه. (۱۳۹۸). «انواع طنز و شیوه‌ی دوبله‌ی آن در انیمیشن زوتوپیا بر اساس مدل مارتینز سیرا». *رسانه‌های دیداری-شنیداری*، دوره‌ی ۱۳، شماره‌ی ۲۹، صص ۲۰۹-۲۲۵.

[DOI:10.22085/javm.2019.88993](https://doi.org/10.22085/javm.2019.88993)

رستگارمقدم تفتی، محمدرضا. (۱۳۹۸). *بررسی مؤلفه‌های آموزش ترجمه‌ی زیرنویس در محیط دانشگاهی ایران*. پایان‌نامه‌ی دکتری دانشگاه فردوسی مشهد.

زیگلر، رابرت؛ آلیالی، مارتا. (۱۳۸۷). *تفکر کودکان: روان‌شناسی رشد شناختی*. ترجمه و تلخیص: سیدکمال خرازی، تهران: جهاد دانشگاهی.

سحابی‌راسخ، سارا. (۱۳۸۰). «کتاب‌خوانی کودکان». *پژوهش‌نامه‌ی ادبیات کودک و نوجوان*، شماره‌ی ۲۴، صص ۹۰-۹۱.
صادقی، شهره. (۱۳۹۲). «ارزیابی رشد زبان استعاری در کودکان فارسی‌زبان، بررسی مقایسه‌ای». *علم زبان*، دوره‌ی ۱،

شماره‌ی ۱، صص ۱۴۵-۱۶۷. [DOI: 10.22054/ls.2014.31](https://doi.org/10.22054/ls.2014.31)

صدقیان، زینب؛ شاهوردیانی، ناهید. (۱۳۹۴). «ارائه‌ی مدل ارزیابی ترجمه‌ی فیلم با استناد به مدل دوسار و بررسی نقش کاربردی آن در آثار دوبله‌شده در ایران». *پژوهش ادبیات معاصر جهان*، دوره‌ی ۲۰، شماره‌ی ۲، صص ۲۹۵-۳۱۵.

[DOI: 10.22059/jor.2015.57087](https://doi.org/10.22059/jor.2015.57087)

عرب‌تربتی، نوشین و همکاران (۱۳۹۷). «نشر ترجمه‌ی ادبیات کودک و نوجوان: وضعیت کنونی، معضلات و عوامل انتخاب». *مطالعات ادبیات کودک*، دوره‌ی ۹، شماره‌ی ۱، صص ۹۱-۱۱۲. [DOI: 10.22099/jcls.2017.4061](https://doi.org/10.22099/jcls.2017.4061)

قرائی، زهره؛ شب‌انگیز، شیرین. (۱۴۰۱). «رویکردی فرهنگی به هویت در ترجمه‌ی ادبیات نوجوان: مطالعه‌ی موردی رمان خورشید هم یک ستاره است». *مطالعات ادبیات کودک*، دوره‌ی ۱۳، شماره‌ی ۲۶، صص ۲۴۵-۲۷۲.

[DOI: 10.22099/jcls.2021.40616.1878](https://doi.org/10.22099/jcls.2021.40616.1878)

قرشی، محمد؛ امین‌زاده، سیروان. (۱۳۹۱). «مفهوم خوانایی در ترجمه‌ی ادبیات کودک و نوجوانان و شیوه‌ی ارزیابی آن».

مطالعات ادبیات کودک، دوره‌ی ۳، شماره‌ی ۲، صص ۷۶-۸۹. [DOI: 10.22099/jcls.2012.550](https://doi.org/10.22099/jcls.2012.550)

معاذاللهی، پروانه. (۱۳۹۰). «ترجمه‌ی ادبیات کودک: بررسی ترجمه‌ی اسامی خاص شخصیت‌ها به‌طور ویژه». *مطالعات*

ادبیات کودک، دوره‌ی ۲، شماره‌ی ۲، صص ۱۵۳-۱۶۸. [DOI: 10.22099/jcls.2012.434](https://doi.org/10.22099/jcls.2012.434)

مهدوی‌آرا، مصطفی؛ ایزی، احمد. (۱۳۹۸). «بایسته‌های ترجمه‌ی ادبیات کودک و نوجوان از منظر فنی و دیداری (نمونه‌ی تطبیقی و موردپژوهانه‌ی ترجمه‌ی مجموعه‌ی «حکایات النخلة الخضراء»)». *مطالعات ادبیات کودک*، دوره‌ی ۱۰، شماره‌ی ۲،

صص ۱۲۹-۱۵۰. [DOI: 10.22099/jcls.2019.30413.1630](https://doi.org/10.22099/jcls.2019.30413.1630)

مهدوی‌آرا، مصطفی؛ نوری‌کیزقانی، سیدمهدی. (۱۴۰۱). «بررسی کارکردهای نظریه‌ی اسکوپوس در ترجمه‌ی ادبیات کودک و نوجوان (مطالعه‌ی موردی ترجمه‌های فارسی «قصص الحيوان فی القرآن الکریم»)». نوشته‌ی احمد بهجت،

مطالعات ادبیات کودک، دوره‌ی ۱۳، شماره‌ی ۱، صص ۲۶۵-۲۸۸. [DOI: 10.22099/jcls.2021.38841.1831](https://doi.org/10.22099/jcls.2021.38841.1831)

- Biber, D., Gray, B., Staples, S., & Egbert, J. (2020). "Investigating grammatical complexity in L2 English writing research: Linguistic description versus predictive measurement". *Journal of English for Academic Purposes*, 46, 1-22. <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2020.100869>
- Cometa, M. S. & M. E. Eson. (1978). "Logical operations and metaphor interpretation: A Piagetian model". *Child Development*, 12 (49), 649-659.
- El Abed, M., & Yazbeck, M. (2025). "Subtitling versus dubbing in animated films: cognitive and evaluative reception in young children". *Cogent Arts & Humanities*, 12(1). <https://doi.org/10.1080/23311983.2025.2474870>
- Hejazi, N., & Hamidi, S. (2019). "Dubbing humor into Persian: The Case of the Incredibles 2". *Language and Translation Studies*, 52(1), 159-189. <https://doi.org/10.22067/Its.2024.88917.1268>
- Lathy, G. (2010). *The role of translator in children's literature: Invisible storytellers*. Routledge.
- Lozano, J. (2017). "Bringing all the Senses into Play: the Dubbing of Animated Films for Children". *Revue De Traduction*, 30(1), 99-115. DOI: 10.4000/palimpsestes.2447
- Minutella, V. (2020). "Dubbing Animated Films: A Complex Collaborative Process In: (Re) Creating Language Identities in Animated Films". *Dubbing Linguistic Variation* (pp.19-73).
- Oittinen, R. (2000). *Translating for children*. Garland Publishing, Inc.
- Wang, B., Zou, D., & Wu, Y. (2024). "What to translate and how to translate in audio description: a case study of the Oscar-winning animated film *Feast*". *Media Practice and Education*, 26(1), 1-17. <https://doi.org/10.1080/25741136.2024.2347051>
- Yanti, N. (2022). "Multimodality in Audio Visual Translation of Children's Animated Films". *KnE Social Sciences*, 7(10), 279-287. <https://doi.org/10.18502/kss.v7i10.11296>